

SZABOLCS.

Vegyes tartalmu hetilap.

Megjelenik minden vasárnapon.

(Egyes száma ára 10 kr.)

Hirdetések felvételnek ifj. Czukor Márton fűszerkereskedésében, a nagy cukrászda épületben.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 ft.
Fél évre 2
Negyed évre 1

Szerkesztői iroda és kiadói hivatal, —
háza a tiszai új szállásnál mint az
régebbi tárgyaló-küldemények, úgy szűke-
n a hirdetések a minden felvételre
intendánsok.

Epreskerti utca 694-dik számú
Ráth-féle ház.

Héremestől levelek csak lement köze-
lől fogadnak el. —
—-atok nem adnak vissza.

Hirdetési díjak:

Minden 4 hasábon palli-sor egyezel bír-
désnél 5 kr., többi részénél 4 kr.

Tarjelődés hirdetések többi részénél be-
tárolás, kedvezőbb feltételek alatt az-
közölés.

Minden egyes betöltés 20 kinté-
ríték 30 kr.

A nyilatkozás minden négy hasábon
garmond-sor díja 20 kr.

Az előfizetők, a hirdetések meg-
számlálásánál, 20%-nyi kedvezmény-
ben részesülnek.

Ami mindnyájunkat érdekel.

Lapunk közelebbi számaiban közöl-
tük a debreczeni népgyűlés indokait, s
annak eredményét. Amit ottan Heli és
Verhovai urak kifejtettek a nép előtt,
az nemcsak a debreczenieknek, hanem
nekünk is szólt; aki talán még ezideig
hitegette magát névtelen ábrándral, ok-
talan eszmékkel, az mostan, e felvilágo-
sítást hallva, lehetetlen, hogy be ne
lássa, mire vitt benntünk önnönhibánk,
saját gyengeségünk.

Egy talpalatnyi földet birunk még,
idáig hurczolt bennünket a gyávaság,
a tenni nem tudás, most az a kérdés,
ha feladjuk-e a kis örökségünket is, he-
lyesebben mondva: ha akarjuk-e sirun-
kat tenkeztünkkel megásni? Nem, az
nem lehet!

Fel kell ébredni a magyar nemzet-
ben előbb-utóbb azon érzelmek, mely
ottan áll a bibliai tizparancsolat felett,
midőn mondja: „szeresd hazádat.” Mert
ne csak saját magunkra nézzünk, kik-
nek talán már kevés van hátra a földi
jóból, hanem tekintsük gyermekeinket,
unokáinkat, kik belépve abba a nagy
labirinthba, melynek neve: „világ” meg-
akkozzák még porainkat is, megtudván,
hogy a sötétegből világosságra vezető
utat saját atyáik zárták el előlük.

Ha valamit teszünk, sohase csak a
jelent nézzük, hanem gondoljunk a jö-
vőre is, mint olyan bíróra, mely nem
csak itélni, hanem bélyegezni is tud.
Lapunk nem levén politikai lap, a váms-
és bankügyet mint politikai kérdést nem
tárgyalhatja, utaljuk olvasóinkat erre
nézve a napiközönyökre. Nem tehetjük
azonban, hogy e tárgyat, mivel az mind-
nyájunkat igen is közérővel érdekel, kissé
nem szellesszünk e lap t. közönsége előtt,
annál inkább, mivel az év elején pro-
grammunkban ígéretet tettünk, hogy min-
den általános fontossággal bíró ügyről
elmondjuk véleményünket. Ime tesz-
szük azt.

Tesszük pedig azon erős meggyő-
ződésből, hogy bebizonyítsuk, miszerint
utolsó várat védelmezünk, melynek fel-
adása nem egy kis terület elvesztése,
nem egy sajtó seb kapása, melyet rö-
vid ideig megsíratunk, aztán ismét ki-
lábolunk belőle, ez sokkal több annál,
ez maga a halál, a megsemmisülés.

Iparunk, kereskedelmünk vizen és
szárazon lánczra van kötve már régóta,
eddig nem tehetünk ellene semmit, bele-
kellet nyugodnunk a sorsba s várni
azon időpontot, melyben tehetünk mi is
lépéseket. Azon idő elérkezett. Tőlünk
függ, hogy megalapítsuk örökidőkre bol-
dogaságunkat, tőlünk függ, hogy két
életfontossággal bíró saját kincsünket
csakugyan sajátunkká tegyünk. Megér-
demeljünk.

A népek mostan kötelessége van,
kötelessége figyelmeztetni a képviselők-
ket, hogy azon egységre, melyet egy
nagyreményű hazafi terjesztett a kép-
viselőház elé, ne adják szavazatokat, ne
működjenek közre a haza elvesztésében,

a nép ezt tőlük joggal várja. Hogy
mily hátrányokat kellett eddig is szem-
vednünk a vám és bank közössége
folytán, azt Verhovai beszédéből világos-
san láthatja az olvasó, aki átváltsa
figyelmesen e beszédet, az tudni f. ja
már tegyen, s amit tenni fog, bizonyára
jól lesz téve.

A lelkesültséget és komoly meg-
fontolást ajánljuk polgártársaink figye-
mébe. A gondolat még nem beszéd, a
beszéd pedig még nem tett. Eddig még
alig is beszéltünk, most már késő is,
most tenni kell. Az önálló vánterület s
független magyar jegybank létrejötté
egyedül Magyarország polgáraitól függ.
Tegyük kötelességüket, s midőn ezt tes-
zik, saját érdeküknek szereznek diadalt.

Verhovai beszédéből két kérdést
tehetünk fel: belátja-e a magyar nem-
zet, hogy saját jövőjét védelmezi? Erre
igennel felelünk.

S másodsor: van-e akarata ez
kivívni?

Lenni kell. S ha van akarata, ak-
kor ereje is lesz odalépni a küzdho-
mokra, elmondván azokkal szemben ake-
ket illet, hogy eddig és ne tovább!

Pataky Árpád.

— **Adóelengedés a fagykártól sujt-
tott vidékeken.** A pénzügyminiszter ren-
deletet bocsátott ki az illető pénzügyi ha-
tóságokhoz s az 1876. évi 15 ik törvény-
cikk alapján utasítja azokat, hogy a fagy
által okozott károk minő esetekben van
adóelengedésnek helye. A rendeletből ki-
vesszük a következőket: Adóelengedés-
nek van helye szántóföldeknél, ha a fagy
a bevetett földnek termését egész határo-
kat magukban foglaló nagyobb területe-
ken oly módon és időben semmisíti meg,
hogy az illető földek azon évben már
újabb veteményezés által jövedelmezőkké
egyáltalában nem tételhetnek. — Szőlők-
nél, a szőlőknek azon területeire nézve,
melyen a fagy az évi termést egészen
megsemmisítette. — Tekintettel azon
nagy csapásra, melyel az ország egyes
vidékein a szőlőbirtokosok a folyó 1876-
dik évi május hó 20-diki és 21-diki fagy
által sujtattak, az 1876-dik XV. t. c. 85.
§-ában nyert felhatalmazás alapján kivéte-
lesen megengedi a miniszter, hogy az
idézett törvény rendelete, a mennyiben
az a szőlőkben okozott károkat vonatko-
zik, már az idén előfordult fagysetekre
alkalmaztassék, és az adóelengedés meg-
állapítása végett az ideai fagy által a szőlők-
ben okozott károk szabályszerűleg fel-
vételtesenek. Ellenben a szántóföldek-
ben az ideai fagy által okozott károk után
névszerint még a törvény idézett hatá-
rozománya értelmében sem engedélyezhető
adóleírás azért, mert az idén a bevetett
földeknek termése vagy nem egészen,
vagy ha egészen is, de nem oly időben
semmisült meg, midőn az illető földek
tavaszi veteményezés által jövedelmező-
kké tenni már nem lehetett volna. Ezen
okból a szőlőket illetőleg megindít-
tandó az adóleírás eljárás hivatalból.
— A rendelet további részei szabályoz-
zák az adóleírásnál követendő hivatalos
eljárás.

A nagyvilágból.

— (P. Á.) **A török szultán Abdul-
Aziz trónközsönése képezi mostan ma-**

gán és nyilvános helyeken a beszéd tár-
gyat. Az első értesítés, mi Konstantinápoly-
ból kikerült, a szultán megfojtását adta
tudtul, ez azonban még nem bizonyos,
valószínű azonban, hogy a Topkopa pa-
lotából, hova elzárták, nem fog élve kike-
rülni, s reá nézve még csak szerencse
lenne egy selyem zsínór. A lázadás, mely
Abdul-Aziz trónvesztettnek nyilvánította,
váratlanul ütött ki, úgy látszik azonban,
hogy már évek óta várták az illetők az
alkalmas pillanatot a szultán letévesére.
Az első lépést a szofták (mohamedán pap-
növendékek) tették meg, kik a trónörökös
mellett tartottak beszédeket. A szultán
má. 18-án maga elé hívatta a trónörökös-
t, s kényszeríteni akarta, hogy mond-
jon a jogáról, Murad ellenben figyelmeztet-
te a szultánt azon óriás pazarlásra, mely
Törökországot adósságokba stílyesztette.
Abdul-Aziz dühösen felelt, s ha a jelenlé-
vők még nem akadályozták, megkörbá-
csolja a trónörökösöt. E naptól fogva a
forradalom nyilvánosság lett s máj. 29-én
este az összeesküvés főindítói Mehemed
Rusdi nagyvezér, Khalihi Serif és Sadik
basák — tudatták a szultánnal, hogy a
birodalmat csak uralkodó-változás ment-
heti meg, s felszólították, hogy mondjon
le a „Kalifa” címéről, a szultán hosszas
ellenkezés után tudomásul vévén, hogy
nincsen kire számíthatna, lemondott e cí-
méről, mely a szultánnak sérthetlenségét
biztosít. Ekkor a Dalmabagdsze előtt
összegyűlt tömeg Murad trónörökösét ki-
szabadította pénzbe börtönéből, a szultán
és anyját pedig kocsiba ültetvén a
Topkopa-palotába zárták. Murad a leg-
közelebbi mescebe ment, átvette Moha-
med kardját, s elfoglalta a trónt. Főlel-
tőre méltó, hogy Abdul-Aziz uralkodása
alatt 4071 millió frankkal szaporította az
államadósságokat. A háremben 1200 nő
volt, s ezek ezukor nyalákság fejében
200,000 fírot emésztettek fel. V. Muradot
az új szultánok közt még legmiveltebb-
nek mondják. Huzamosabb ideig lakott
Párisban, s folyékonyan beszél a fran-
ciza nyelvet. Élete nagybörzsétet börtö-
nbe töltötte el s a trón, bár erre joga
volt — majdnem véletlenül jutott keze-
be. A volt szultán elsőszülött fiát öhaj-
totta volna trónra juttatni Jussof Izzed-
din effendit, ki 1857. oct. 9-én született,
s most a császári testőrség főparancsnoka.
Abdul-Aziznak öt gyermeke volt, a fen-
tebb, továbbá Szalít szultána, Mohamad-
Dsemil-Eddin, Mehmed Selim és Abdul-
Metsid, ez utóbbi még csak 8 éves. Volt
egy fivére és egy nővére is; fivére Abdul-
Metsid szultán, ki 1861. jun. 28-án halt
meg, 14 gyermeket hagyott hátra; Abdul-
Metsid legidősebb fia Murad, aki mostan
szultán lett 1840. szept. 21-én született.
Jelenleg tehát 37 éves.

A májusi fagyok okáról.

A lebtani feljegyzések szerint a mérsékelt
évszakt alatt fekvő tartományokban május
középe táján gyakran fordulnak elő a légmér-
ségletben visszaesések, melyek annyira meg-
szoktak tartani idejüket, hogy a május 12. 13.
és 14-re eső Pankrácz, Szervác és Bonifác
három szentet a nép egyszerűen „fagyos zen-
tekké” nevezi, s csakugyan joggal is, mert
névünnepek alkalmával nem egyszer tevék
már tönkre a fakadó természet báját s ezek-
ek a gazdák és kertészek legszebb remé-
nyeit. De hogy is ne rettegne a három hatal-
mas jégvitétől a szegény gazda és kertész,
midőn meg egy Nagy-Frigyesnek is be kellett
vallani a sanssouci narancsfák elfagyása után,
hogy jövőre nagy respectussal lesz irántuk.
Ámde van-e alapja e három fagyos szentől
való félelemnek, s ha csakugyan van, minő
okoknál fogva?
Gronau, Stöve, Schübler, Schuhmacher és

különösen Dova híres meteorológusok jegyzet-
ei és észleletei világosan bizonyítják, hogy a
május havában, és pedig különösen Pankrácz,
Szervác és Bonifác napok gyakorta beálló
fagyok természetesen okhoz vezethetők visz-
sza. A lég hőmérsékletben évenként mutat-
kozó változásoknak fő okát magában a nap-
ban, más okait pedig részint a tengernek az
illető száraz földrészeitől való távoltságában,
részint a bizonyos időközökben beálló észle-
sekben s a légkör általános mozgása által elő-
idézett szelek változásában lehet keresni.

Több száz évi feljegyzések világosan mu-
tatják, hogy Európában az év első felében a
melegség növekvése nem történik oly szabá-
lyszerint, mint fogyas az év második felében;
hogy a januártól júniusig terjedő időközben a
hőmérsékletben a negatív differenciának. Ezen
lebtani jelenség következő okokból magyaráz-
ható. A nap sugarak közvetlen hatása aszerint
különböző, amint a légkörnek tenger vagy szá-
raz föld képezi alapját.

Emellett igen természetes, hogy a nap
fényen a déli félgömb fölött állva, az általa el-
terülő s csak kevés földterület által megsza-
rított tenger egyformán lebtani eredményeket
fog előidézni, mint mindánul nyáron az északi
félgömb fölött, ha a tenger és a száraz föld
egyvetelt képez. A hideg és szilárd anyagok
félgömbökön való egyenlőlen elosztása képezi
okát annak, hogy nálunk ez év első felében a
természetes és rendez állapotot oly eltérő
változások mutatkoznak, melyek, ha félgömb-
bünk földszínein a szárazföld és a víz egyen-
letesen volna elosztva, nem fordulnának elő.

Az őszzel ezen természetes állapotot
nem történik nagyobb eltérés, de tavasszal
mintegy erőszakos megváltozások mutatkoznak.
A természet őszzel csöndesebben szunnyad
el, míg tavasszal lázas izgatottsággal látjuk
ébredni.

Ezen okok mutatják, hogy miért oly gy-
akoriak nálunk tavasszal a hőmérsékletben
való változások és visszaesések, de vannak
ezeknek még egyéb okai is. Az éjszak felé eső
vidékeken nagy mennyiségben összegyűlő jég-
és hónak olvadása néha szintén oka a tavaszi
fagyoknak, de nem mindig, mert az 1836-ik
évből, midőn Közép-Európának emberel-
kezte őt az 1840. évián kivül „ghidegebb má-
jus volt, az éjszakai vidékeken épen kevés
jég mutatkozott, sőt a melegség éven ezen
vidékeken akkor rendkívülleg fokozódott. Az
1836-ik évből május 13-án Budapesten majd-
nem ujnyi vastagságra fagyott meg a víz s
12 é Esztergomban oly hóvihar támadt, mi-
lyen január havában szokott lenni, a kárpa-
tok egy láb magassáig hó fűd. Európa leg-
nagyobb részében tönkre tett mindent ezen
fagy.

A szelek irányának változása szintén
nagy befolyással van a tavaszi hőmérsékletre.
Dova azt találta, hogy Európában gyöngye tel-
en rendezen akkor következik hidegebb tel-
vagyis ha Észak-Amerikán tel a tél erős volt,
vagyis midőn télen Amerikán keresztül hosz-
zabb ideig a sarkoktól az egyenlítő felé, míg
Európán keresztül az egyenlítőől a sarkok
felé történik a légáramlat, s így annak hideg-
sége ennek melegséget végre leszállítja.

1836-ban is, midőn Európában tavasz-
szal nagy fagyok állottak be, Amerikán
nagyon kemény volt a tél. A szelek iránya Európá-
ban épen a tavasszal változik, midőn a dél-
nyugatiak váltják föl; a sarki légólmés tehát,
mely télen tulnyomólag Amerikán keresztül
veszi az egyenlítőhöz újat, tavasszal kezdve
Európán keresztül től utat magának, minek
következtében nálunk a tavasszal gyakran
újra hidegebb idő áll be. Századokig terjedő
feljegyzések szerint rendezen május 9. és 10-
ke körül a délyugati szelekek éjszaknyu-
gatiakra való átfordulása folytán a hőmér-
séklet alább szokott szállani, minek rendezen
az előbb örökben beálló esős és a követke-
zőké. Hogy ha pedig történetesen az eső
után, alkonyatfelé derül ki az ég, akkor meg-
történhetik, hogy a föld melegének kisugár-
zása következtében fagypontra szállt a hő-
mérő. Ezen veszély azonban csak néhány nap-
ig tarthat — mert a május
13 és 14 közötti időközben a hőmérséklet
essé mellett a szél ismét déli irányt szokott
nyerni s rendezen már a nappali meleg is fo-
kozódik. Világos tehát, hogy épen május 12.
13 és 14 napjai csakugyan veszélyes napok.
A fentebb mondottakból kivethető, hogy a fagy
csak akkor szokott ezen időben bekövetkezni,
ha a beállott esősé megszünése után a dél-
utáni órákban kiderül. Hogy a mi egóvünk
alatt egyik vagy másik vidéken az eső meddig
tart és mely időtájban szűnik meg, annak

megelőző szép regényes fekvésével, nem járult hozzá a műkért talaja; miután ez nagyobb részt kavicsos és homokos réteggel bír. — De éppen ezen homokos, köveses rétegen a természet csapadékvízének könnyen áthatatván, a legnagyobb szárazság, anyagi áldozat és szakértelmel elővárázsoló gyönyörű növényzet, elő hiány a (tikasztóan meleg időjárás esetén, szándékosan kezelt szorgalmas munkájára, dacára, lahkadtá, szárazzá válván, füstölő regényes színezett aránylag hamar vesztése el.

A talaj jelzett kedvezőtlen minősége miatt nem maradt egyéb hátra, mint egy megalomló vízmű üzemeltetése és e célból egy ártéri és más nagyobb mérvű kult. helyreállításáról gondoskodni; az ártériai kult. furása hirtelen hódonszámú Zsigmond urra, a vízvezeték gépezet pedig, Budapestben lakó, kiválóan jeles Ulbrich Róbert gépész-mérnök vezényletével bízották; a megejtett műbírálat kiváló jó eredményt és teljes elismerést vívta ki a jelenvolt szakértői tekintélyeknek;*) — ezek egyhangúlag igen dicsőítőleg nyilatkoztak, a gépezet és vízellátási szerkezet iránt; melynek minden egyes alkotórészét magyarhoni gyártmány képezi.

Szabad legyen itt a kiváló jó eredményel működő vízvezeték rövid és átlagosan vonásokban megemlékezni. A gépház az alcsuthi fővezérgépi két északeleti szélén van felállítva.

Ezen épület három főhelyiségeinek egyikeben egy 6.32 m. 20' hosszú 1.58 m. 5' átmérőjű 34.96 □ m. 3.50 □ tüzeltelű és 16 löerővel bíró gőzkazán áll a megfelelő melék készüléttel ellátva; a gőzörő a közép helyiségre átvette, a 31.6 cm. 12' átmérővel és 63.2 cm. 24' hosszú gőzkitágulási (Expansion) henggerrel, regulatorral, egy fogas és egy nagy súlykerékkel és két, kettős szivattyúval van összekötve, ez utóbbiak a harmadik helyiségben állván a közelítő és 11.37 m. 6' átmérővel s 5.69 m. 3' mélységgel bíró kútból a vizet, mely a föld alatt drainage által szaporították, a kert magasabb pontjára és függőleges vízcsővel ellátott víztárolók szorították át, honnan a vizet 4000 ömli hosszúságra terjedő föld alatt vasvezetői hálózat és 193 ponton álló csavarszekekkel és a kizárható siphonok, mint ugyan-ami ugrókutak, vagy víz-puskák segítségével az egész udvar-kert területének könnyen, gyorsan és kevés költséggel való megöntözésére lehet felhasználni. Az öntözés kora hajnali időben tíz, tízenkét helyen 5 ömli hosszú gumicsővel a siphon felekre való alkalmazása után tíz, tízenkét éves hűtő által megkezdve, a közte fekvő kert terület megöntöztetik; ezután a használt siphonok elzárása és más pontokon való kinyitása által a terjedelmes udvar-kert egész területe egyszerűen gyorsan és tökéletesen beöntöztetik a nélkül; hogy az aszályos idő a kert növényzetének észlehető ártalmára volna. Ekként az udvar kert összes növényzete fésűlet és élénk színezett nyerve; mindenek előtt elbájoló szép képet mutatnak a minden színben pompázó bel és külső rózsá-ligetek, a váltakozó virág és fültelvények, a fenyves cseméték, a festőileg beültetett dombok, a legfinomabb izlésű rajzolat és festői színvezeték szerint kiültetett virágzó-nyegek stb.

Emel a műkért természetileg szép fekvését a kies és bokros szigetelt ellátást; mely helyintézet területi kerítéssel; melyen a vitorlás és egyéb hajó (in miniatura) mellett kevés-nyen halad el hatynak és vadrétek serege; meglepő szépek továbbá; a mesterségesen alkotott sziklaképfestői csoportozata, a több órán feszült figyelemmel teljesített járás után el-lankadás helyett fokozódik a látni vágyás; a fehér és apró kövesrel fedett számos kigyózó utvonalakon még a gyenge nő lábak is könnyen folytathatják a kellemes hosszú sétát.

A műkért művészen helyreállított szemléje főcélunk lévén, nem is szólnak azon számos, számtalan mennyiségű európai és más zónákból egybegyűjtött virág- és növényreglettek; melyek a régiebb alakú, de czélokra megfelelő, — úgy az újabb izlésű nagyszerű üvegházakban, saját zónák éghajlatának megfelelően állítottak; ezen üvegházak a budapesti margitszigeti flora semináriumának nevezhetők.

Nem említhetjük fel a fővezérgépi beható szakértelmel összeállított fegyvergyűjteményt, mely a nagy teremben, csaknem a világ minden részeiből az ó kortól a jelen ideig ritka mintákat tár fel gyöngyvártékessé tértélemként a bámuló látogatók személe elé; nem szólnunk továbbá a fővezérgépi esztergályos-műhelyről, melyben a fenséges bírtokos, fontos hivatalos teendői után szórakozással különféle szépségsű tárgyakat állít elő; nem szólnunk a fővezérgépi könyvtárról, melyben a magyar irodalom termései dísz kötetben egy hosszú szakaszt foglalnak el. Sétánk közben, egy elég hangosan működő gépezet vonta magára a gyelmünk; a zaj után indulva, két kisebb, tizen 70 cm. átmérőjű alul csapó kerekkel tartva sebesebben forogni egy mellék tartak ágán, a kiskerekkel tengelyen rendszeresen alkalmazott fakalácsok felváltva örapontossággal és erős zajjal kovácsolván, érczelvették, a fenyő-deszkáztok.

Ezen szavazottan összeállított falamör; az atyai szeretetnek műve; melyet sajátke zülog készítve a fenséges fővezérgépi, sok vidám örvendést órat kívánt szerezni szeretett fenséges gyermekeinek.

*) Hieronymi közlekedési államtitkár és Bielik Miksa megemlékezései után.

Alcsuthi rajzváralatt befejezése előtt, meg kell még említenünk, hogy a már régiebb időben is hirtelen udvar kert közül az utóbbi pár év óta rendkívül előnyös átalakítását észlelhetjük, régi ritka üzességgel és aránylag gazdaságosan más megfelelő helyekre áttelítve, dísz dombok alakitva, tömörked ki-ássa, kül- és belhoni ritka virággal és növényzetet akként gazdagítva lévén, hogy hasonló keveset, szebbet alig lehetne valahol feltalálni!

És ezen műkért má napig sem érte el szándékolt fokozatos tökéletesítés zentíbeit; a virág és növényzeti csoportozatok és ültetvények még az ifjabb kert stadiumát alig közelítik meg; a vízvezeték még üdvs hatásait csak rövid ideig gyakorolhatta; ha már most is bízunk lehet az ország ezen műkérte, mely nemcsak a monarchiából, hanem a continens egyéb részeiből is számosabb látogatóknak örvend, unicummal leend az a maga nemében; ha a gondviselés a fenséges fővezérgépi amnyi hű belhel hű óhajátálhoz képest még sokáig élteni!

Záródkul ismétlünk; hogy ezen ritka szakértelmel és hű odaadással párosulva Edemé átvárázsoló műkérte látni lehet, de leirni nem, s miután annak egyes részeiből a természetből és műkérte; a mezőgazdaság és gépész egyaránt hasznos tapasztalást merithet; ajánljuk a nyár előkezdésénél vagyis a rózsavirágzás idejében kiválóan érdekes szemléte, meggyőződés, hogy minden művelt honpolgár, csak benső örömmel, hasznos tapasztalás és hálás érzéssel válik el az alcsuthi mintaszertű műkérte, mely a monarchia határánál is ritkítja párját. „Székesfehérvár” után.

UDONSÁGOK.

() **Nekrológ.** Csértészi S o m o s s y Ignác az m. kuria legjobb íróközök osztályának bírja, folyó hó 8 án éltének 67-ik s boldog házasságának 22-ik évében jobbléte szerendit. — Mig élt, egyike volt megyénk kitünőbb egyéniségeinek, több rendbeli megyei hivatalokat viselt közmelegedéssel; a felsőszabósi hely. hitv. egyházmegyeben előbb mint tanácsbíró, ezután mint segédgondnok szerepelt s páratlan ligadtással és tapintatos modorral kezelte a reabizott ügyeket; — az országgyűlésen több ízben mint képviselő működött, s utolszor mint a bogdányi választókerület képviselője hű és tehetséges tagja volt a balkezőcsé. — Nyugodjnak porai csöndesen, áldás lebejében hamvai fölött!!!

(—) **Eredkes lopás.** Gróf D-d egyik inasát Ny—án elfogták s Bátorba lezárták. Bűne következő. A grófnál már 6 éve, hogy szolgált, ez idő alatt a szegény szolga igen feltűnően gyarapodott gazdagságban. Elegans ruha, új taljpapák, értékes gyűrűk, 160 forintos bunda neje számára stb. ez így ment évről évre. A takarékpénztára csakogy rakta az 1000 bankót, ami nem kis dolog ebben a szűkvilágban. Hanem addig jár a kóró a kutra, míg el nem törik. A gróf közelebb észrevette, hogy szekrényéből nagyobb összeg hiányzik, egysmástan 2 nap. Meggyejezte tehát az ott levő papírsomoktat. Másnap egy jó adományt se hirok, se hamva Rökön megvizsgáltatta a se hirok, s egyelő meg is találta a jelzett pénzt, mintegy 1,600 forintot s több aranyt. A házánál történt motózásnál még többnek jöttek nyomába, körülbelül 15,000 forintot lophatott el, s ebből csak a zsebében találtak, s a takarékpénztárakban letett összegek, mintegy 2000 forint van biztos helyen. A vizsgálót foly.

(a.) **A debreczeni népgyűlés.** mint értesültünk, a hazában több utazásra talált. Hevesen; megyékben is meg lehetne e tárgyban tenni az intézkedéseket, hogy a yám és banki ügyben határozatokat hozna a nép. Ha tenki akarunk, jó lesz mihamarabb gondolkozni, mert azon vesszük észre magunknak, hogy azok az urak, nélkülünk is elvégzik a tort. Vigasztalhat aztán bennünket a fejünk telet megharsánó requiem. . . .

(—) **A jövő egyik reménye** hervadt el a múlt tavaszon Julusz Ereczenben, bátki reflexus Julusz Benjámin fiában. A korán elhunyt jeles képzettségű segédlelkész a legszébb reményekre jogosítá szüleit és ismerőseit, — most mindezen reményeknek vége, nem maradt számukra egyéb a fájó emlékezővel. A jó ég adja nekik vigaszt, a távoztól szép lélek emléke pedig legyen megőrkítve szíveinkben!

(—) **A Sostó szíszeryn** gyönyörűn díszlenek a virágok és díszeserjék. Berzeng az ottani azoknak a fagy! Nem bizony, mert az ottani kertész Köhler figyelemmel kísérte a vészholó időt s midon látta, hogy a hévrőre a fagypontra szállott alá, a sétány több pontján tüzet rakott, a tüzet nem engedte kiadni s így a jelezett légtört melegségben tartva, megóvta kedvencültévéit a korál haláltól. — Azt mondja a példabeszéd, és helyesen mondja „okos embernek mester a neve!”

(—) **Sostói dolgok.** Folyó hó 6-ig több mint harmaddel ezer forint gyűrsított el. — Klandó vendég a j-reztt idői nagy keves volt s azok is leginkább pár napig időztek. A fagykár hatásait valósintleg a fűrdő is megérzi. Hanem azért azokat a megrendelt elhárított lapokat, már junius elején is szeretettel volna olvasgatni a fűrdőlátogatók. Vagy talán a lapokat is is elvette a fagy?

(—) **Egyik nyireghyazi lap** nagy elismerést tanusított nem régen a M. E. K. V.

igazgatóság azon intézkedése iránt, mely a Nyireghyáz-magyari vonatoka néve a sostói állomást is átadta a forgalomnak. Mi úgy tudjuk, hogy a nevezett vonatok Máj 15—Okt 15-ig, szerződszerűleg kötelesek megállni, s így pu zán csak elváltat kötelezettségüket teljesítik.

(—) **Olavstuk** Mannsberger szüingazgató értesítést, melyben tudatja a közönséggel, hogy új bérletet nyit hus eladásra s egyszerűs-mind az elő adandó darabok sorozatát is közözegeti. Sajnos, hogy a jelezett darabok közt, egyetlenny sincs, mely hazafas irányban lenne tartva, s a nemzeti és közszellem akadozó lik-tésének erőt és egyenletes mozgást kölcsönözne. Pedig a színpadi muza feladata nem csak a pillanat gyönyörök előidézése, hanem magasabb, eszményibb czéloknak gyámoltása, s nem tessük, nem tehetjük fel megyei színpártoló közönségünk, hogy pusztán az operettek fűlbemzós dallamaiban találjon élvezetet.

(—) **A felső-szabolcsi** ref. egyházmegye számvevő gyűlése I. hó 21. fog Kívárdában megtartán. Dehután lekezdé érkezeltek Az egyházközségi gyűlés határideje Jul. 1.

(—) **Az új adó követési munkálatok** eszilasaságúlag haladnak előre. Nem csoda, oly bonnyult és összekuszált műveletet kell az illetőknek teljesíteni, mino hallatlan volt eddig az adókövetési évkönyveiben. És miért terheltek emnyire a közszégyezők? Azért, hogy a hatalom holmi pótdók felhasználásával elmondhassa, hogy az adó nem emelkedett. Nagyon együgyűeknek képzelt bennünket, ha azt hiszi, hogy át nem látunk szítáján!

(—) **A cseresznye időnyöl.** „No egye nagyad ezt a cseresznyét, látja hogy igen éretlen!” „Hm! barátom! nem tudod azt, hogy a nők mindig é retlen szeretik?” „No ó nagysága ellenkező izlést tanusított, midon nőddé lett?” — válaszolt a mentor, ha ugyan nem Talleyrand elvét követve nyilatkozott ily udvarisan.

(d.) **A folyó hó 12-ken** esett zápor, mely a vidék egyes részein jéggel vegyest esett, sok kárt tett a már különben is megrongált veteményekben.

(—) **Fizos magyar!** Ny—n egy asztalos közkötséggel tartozván, a bíró s jegyző felszólították a fizetésre, az azonban aprópenzrel fizetett, s a bíró és jegyző uramat hatalmasan elpöfölte. Ott pedig aztán lassu tropban bekérésű Nvirhörtán.

(—) **Furcsa eljárás** tanusit a magyar kormány, a szegény anyai bajtöl elárastott néppel szemben, — midőn egy ukázában azt mondja, hogy most t a v a s z k o r kell szoritani az adót, mivel rosz idő járván, később annál nehezebb lesz azt behajtani. Ez ember kezdi elhinni, hogy valahol Oroszországban van s nem pedig a boldog (?) Magyarhonban?

(d.) **Gazdáknak.** Tapasztalt vizelelérek állításaként a megfogyott szőlő vesszők mihamarabb kivágandók, — és pedig a következő okok miatt. Először is a megfogyott hajtás gyümölcsöt nem hozván, semmi haszont nem hozhat. Másodszor, mivel a fagyás sohasem egyezzen a tökély hat, hanem csak az utolsó rügység, s így a n e d v, mit a fa kap, oly részbe is elhat a tönök, mely csak kárára van a termésnek, miga ha a fagyott ág levágatik, a tápláló nedv csupán csak az új hajtásokra fogja táplálni.

(—) **Furcsa krónikát** közöl velük egyik kedves és szeretetreméltó reporterünk. — Tarczalom nem régebben meghalt az öreg St... ki zálogokora kölcsönözése által roppant vagyont szerzett össze. Halálakor is teméredk zálogmaradt nála, s miután a zálogbaadók igazolványokkal nem voltak ellátva, az illeto örökösök nem akarták a zálogokat visszaadni. — Egy reggel a kerülőjük nagy lélekszavakra ront be hozzájuk s elöndja, hogy az öreg St... kijött sirjából s neki azt mondta, hogy nem tud a sirban nyugodni, míg örököse a zálogokat vissza nem adják. — Az örökösök ki-mennek a temetőbe, s a holtat csakugyan a föld színén találják. Elmettek újból, s másnap reggel ismét kikelt sirjából a halott. Ismét elmettek, mánap megint feltámadt a meghalt. Ekkor aztán megdöbbenve, minden zálogszágot ingyen visszaadának tulajdonosaiknak, s ime a halott megtalálta nyugalmát! Azt persze, még tán most sem tudják, hogy a zálogbaadók a kerülővel egyetértve átkelt a holttestet, számítva az illeto babonosságára, s valósintleg jó izéten nevetnek furfangjok sikerültén.

(—) **Rébusz.** Egy fővárosi lapban olvasuk, hogy „a Sz. Gy. ábrányi oláh pap buzgó magyarfiadó, és minden tereben agítal a magyar-ság ellen. Igy közelebb a helység dobosának büntetés t-re aiatl eltiltotta hirdetését magyar nyeven kiáltani ki, s így kénytelen a magyar közönség is az oláhnyelven kiadott hirdetés tudomásul vennit.” „Rébusz”-nak nevezük e tudósítást, miután mi nem ismerünk közöset, hol a kibiró a pap rendelkezése alatt állana; aztán meg azért is, mivel nem jelzi, melyik Sz.-Gy. Ábrányban történt ama bosszantó esemény? Nem szeretnénk, ha megyékben történt volna, de bárhol történt legyen is, teljes szigorral kell hogy felépjen a hatóság az ilyen vakmerő és közszendzavará agitátor ellen!

(—) **Vállalkozó szellem** gyénekek. Kik ott is szerető-k aratni, hol semmit nem vettek Nagyhalász községben. Pénzük előtt két boltba rontotak be éjel. Egyiket kiásták s belőle körülbelül 16 forint apró pénzt vittek el. A másikba az épület ablakáról a rostély le-

szeltek s a szobán keresztül, hol a kereskedő és családja aludtak, mentek be a boltba s tulajdonosát mintegy 30 frtig károsították meg. Ha így haladunk, rövid időn arról sem leszünk biztosabbak, hogy fejünk alól nem lopták-e el a pártát emberséges feyencz jeleiket.

(—) **Most egyik, majd másik** község végén itik fel vándorostorukat a kószóló oláh-ügylek. Nem tudjuk, ha meglelendük nem ill-e kapcsolatban a gyakran felmerülő orzási és rablási merényletekkel? Azt pedig teljességgel nem értjük, hogy nomád életmért tük még most is a társadalom, s még azon esetben is, ha semmi hibát és kárt nem követnének el, miért engedti, hogy e pártyk a különben is eléggé kiélt népen tovább is élő-kedjenek?

(—) **Birkózás az elemek.** A májusi országos gyűlése alkalmával megyénk egyik városában S. ur aként akarta megmenteni szülő-lugosának gyönyörű természetét, hogy a hajléssokat és fűrtöket itatáspapírral nagy gondal beburkolta. Czélját azonban nem érte el, hajtás és termés mind fagyott. C. barátunk, ki-lőle e hírt hallottuk, azt is beszélte, hogy a birkózás 16 forint ára bíbula és négy forint ára gombostű fagyott volna el, hanem a költéségetves helyességét nem vagyunk hajlandók elismerni.

(—) **Csapásra csapás.** Megyénk némely községeinek határán az úrgék szerfelett elhaltalmaztak s roppant károkat tesznek az által, hogy az elvetett tengeri szemeket felalják, úgy hogy több darab földet kénytelenek voltak a gazdák kiszántani s újból betenni, vagy beültetni. E pusztító férgek szokásos kiöntése is jelenleg igen nagy fűrdéggel eszközölhető. — A parkányokrol nem is szólnak, máhónap örülnünk kell, ha loksobáinkat megóvhatjuk e garázda dúllóktól.

(—) **Captiosus kérdés.** Ha valaki befezti pontosan adó-és ártéri tartozását, és ezt kiskönyvvel is tudja igazolni, azonban még is az adóhajtó tragikus arczát kénytelen meglátni saját hajlékában, nem csak, hanem nála foglalás is történik s a lefoglalt tárgyak elárvérvan van előtte kilátásba helyezve, — kérdés: kit szidjon? ezt a pénztörököt-e, ki a felvett pénzbel nem számolt az adóhivatálnak, vagy az adóhajtót, ki nem elégszik meg az adó-és ártéri kiskönyvek igazolásával, vagy egyenesen azt a derék minisztert, kinek agrábán az adóhajtók alkalmazásának eszméje először megfogalmazott? Vagy mind a hármat?

Nyirfalombok.

XX.

(A kínai krónika folytatása. Ott is tudják a mi közmondásunkat: kinek lóva nincsen, tyagot megyen Postre. Kapaczkodó kérdések és feleletek. A halatlan botany. Mi lett volna a teendő? Rokonságunk a mandzsanokkal.)

Hm, hm! — gondolja magában egyik ír-tudó mandzsu, midőn a fentebb jelzett krónika tudomására jutott — a kezdet nem rosz, s a hivatalos tekintély sértését semmi megtorlás nem követte, hátha folytatónk az elkezdett munkát! s ekkor „lelevel tesz” holmi furcsa kérdéseket, például, hogy miért és mi jögon engedi a főmandarin a város kocsisját egyik almandarin által nap nap után arra használtatni, hogy magát lakásáról a városházhoz s onnan ismét haza vitesse? Igaz, hogy az a mandarin lábbaia miatt nem képes azt a hosszú utat saját erejéből megtenni, de hát vitesse akkor magát saját gyalogintóijában, vagy fogadjon meg egy tenyeres talpas mandzst s utójn fel a hátra kínai szokás szerint, (ugyis ez a legkevésbé rúnos utazás!) vagypedig mondjon le a mandarin-ságról, bizony akárhány ember fog a helyére vállalkozni! De ha a lovak naponta ilyen nagy nagyragtárnak lesznek kitéve, könnyen megsántulnak, elbénulnak, szemreukók, rokkantak, karórógók lesznek s mindezeknek egyedül oka is, hogy a főmandarin, sőt körülbelül az annak is, hogy az almandarin lába sérülést szenvedett. . . .

Ni ni! mit akar ez az ember! eszmél egy másik irástudó mandzsu, — ez bizonyosan a népszerűséget vadássza. Megál felebarátom! azt csak nem engedem, hogy engem megelőzz és túlszárnyalja a felséges nép kegyében, mindjárt megelőzlek én legalább is, egy lofejelle. — Elkész tehát (Julis néniként) „torke-táva” kiabálást (természetesen ó is levelen) hogy micsoda óriási rendtelenség a főmandarintól, a zöldsépiacot itt uagc amott tartani, holott annak idejé meg aoda kellene jönni, mári csak a szűp-zés és müizlés kedvéért is, annyival is inkább pedig nemzetgazdasági szempontból, mert különben menthelte-nül végök lesz a híres hetvársároknak . . . aztán meg miért nem hozzák más Pekínből az azt a rengeteg sok pénzt, mely után már oly régen járunk kelnek? — ó már azóta tiszzer kieszközölni, mert hátha utközben a postáról elrabolnák, hátha a város hamos bankjegyeket lönek le azok az élelmes bankók, hát-kele saját székségeikre költenek el azok a kik? aztán meg vissza is kell ám az a kölcsönt — fizetni, még kamat is jár rá ugyan busásan, — baj van, úgy baj van, de még ugyan nagy baj Nyíng-Zang városában s ennek egyedül oka a főmandarin — erre meg amarra!

Még ez mind csekélység hiábavalóság — mennydörög a harmadik irástudó mandzsu — de a mit én most lelevel teszek, az valami

rendkívüli, rettenetes és kebellőzi esemény, melynek nincs párja sem a kínai évkönyvekben, sem az egész világ történelmében. Uraim! barátai a halos faezeknak és ur szneiváló-zásának! a lig találok busulám kemény gerjedésében szavakat, melyekkel a városunkban történt hallatlan botrányt érdemlegesen cseleltessék. A nem régebb mint napok egyikén (mondanom is szükségem nikt) az az vól taképem nem is nappal, hanem éjjel történt (a nagy felháborodás miatt nyilvánl és meglólik) hogy néhány tevékeny és pártatlan buzgalmu elvárátunk alakbait álnok és elvetemedék ellenfeleink kávékkal vakmerően bevették. Önökre bízom uraim! megidőni a tett barbarságot és nemtelenséget. És kérdezem egyszersmind, kire hárul érte a vád és felelősség? Nemde a város fejére, nemde a főmádnarira? Igen uram: az ő kötelezések örökdíni folytonosan minden egyes polgár személy- és vagyonbiztonsága felett, tehát vigyázn, hogy békés és loyális polgárok alakbait be ne hajálgál malitiosus, a mindent felrogtató pártáz tarozó emberek. Nekik kellett volna azon emelkeztes éjnen erős lovas és gyalog őrártokat rendeznie, azokat személnesen, kivont karddal, revolverrel, yagatánál körülövezve vezetnie a város egyik végétől a másikig, esztől reggelig, vagy ha szükséges lett volna, fél várost talpra állítani, hogy a város másik felét megóvja a rakoncátlanoktól gonosz csintevéseitől. És cselekedte ő ezt? Önök jól tudják s az Éles és Ferdieska fele számlák hangosan igazolják, hogy nem tette, — ő az oka egyedül és kizárólag mindennek, — ő főmádnari, hogy verné be alakbait minden héten egy-egy áldott jégvihar!!!

Krónikánk, melyből merítettünk, nem említi, miként állnak az ügyek jelenleg Nyíng-Zang városában. Hanem annyi bizonyos, hogy bár mi jó távol lakunk Kínától, nálunk is ilyen formán mennek a dolgok. Vajon nem vagyunk-e atyáink a mandzuknál? Ajánljuk e kérdést a nyelvővűrók figyelmébe.

- z - y -

Vegyes.

A vallás és közzokt. ügyi miniszter körrendeletét intézett az egyházmegyei főhatóságokhoz és tanfelügyelőkhöz az iskolai taksaregintzárak ügyében, megemlítvén, hogy azt csak a tanítók szabad beleegyezése mellett lehet életbelpétni. Végül, esetről esetre jelentést kíván.

A pénzügyminiszter rendeletét becátozt ki az összes árbehivatalokhoz, hogy az általuk kezelt árvepánczokról küldjenek be kiutastást, mert az árbehivatalok többé nem fognak jótékonsági intézetekről tekinteni és így nem mentetnek fel a tókeemak-, járadék- és általános jövedelmi adó alól.

József nádor 100 éves születési napja ünnepeire a kiküldött bizottság az ünnepeket szeptemberben egy ünneppé vagy vasnapon azon időben fogja megtartatni, midőn a nemzetközi statisztikai kongresszus Budapesten ülésezik, úgy hogy a kongresszus tagjai, mint a főváros vendégei jelenhetnek meg. Az ünnepekre emlékpénz is fog veretni. Az itt időző hivatalos világban kívül a testvértervezőhatóságok közül csak Pestmegye (melynek a nádor örökös főispánja volt) és Jász-Kunkerület (melyeknek a főherceg főkapitánya volt) kapnak hivatalos meghívást.

Arany János, ereje hanyatlását említve fel, lemondott az akadémiai főtitkári állásáról. Meghatva hallgatták végig lemondó levelét a tagok, mindenki belátta, hogy épen oly nehéz a kérelmet elfogadni, mint nem. Tr. Lónyay Menyhért meleg hangon kérte a költőt helyéne megtartására, melynek ő oly nagy dísz volt. Arany azt válaszolta, hogy ő elébb szokta megmondolni a mit tesz, de hanyatló egészsége nem engedti tovább így működni. Bár gondoskodtak a főtitkári teendők könnyítéséről, Arany mindaz ideig nem vette vissza lemondását. De ha nagy dísz veszt is benne az akadémia titkári széke, nincs okunk távozásán busulni, mert előttnk legeg más oldalról a hazai költészet várható nyeresége, midőn csendes magányban az őz költő hatályudalait kezdi énekelni A „P. N.” azonban úgy értesül, hogy lemondását visszaveszi.

A „Tiszta biztosító társaság”-nak az új alapszabályok tárgyalására vasárnapra, június 11 ke delőltől 10 órára rendezik a közgyűlése utó kitzive; erre azonban mintegy 25 részvényes, 526 részvény képviselve, jelenvén meg, a közgyűlés június 26-ára hétfőre tetétt át; az évi rendes közgyűlés pedig: a számadások bevezetésére és az igazgatóság megválasztására az azt követő napra, keddre, jun. 27-re van kihirdetve.

Ölcsőség. Korcragon, árverésen egy gözmalom 60. mondó hatvan osztrák értékű forintért kelt el. E gözmalom pedig alig lehet több két évsenél. Széja, de ilyen nálunk az árverés, különösen ha ipartelepől van szó!

Élelmeség. Történt a minap, (hol! az nem tartozik a dologhoz,) hogy egy orvos betegéhez a vasuton, a várostól egy órai távolságra eső helységbe utazott. Visszajövet elkészvén a vonatról, a közeli faluba egy ismerőséhez invitálta magát, ki is az orvost igazán magyar vendégszeretettel fogadta, s a vacsora

után pedig a gyalog jött vendégét saját urifogatán szállította az indóházhoz. Az alatt, míg a doktor városba házigazdájánál volt, utóbbinak egy bérése hirtelen rosszul lett; a gazda erre felkérte vendégét, hogy nézze meg a beteget és rendeljen meg. Egy óra „kölika” vette elő, a bérst, kinek pár díra mulva a rendelt „herbathea” bevétele után már semmi baja sem történt. — Minő nagy volt azonban a szívélyes házigazda meglepetése, midőn nekem sokára rá vendégétől 35 frtra menő orvosi számlát kap, melyben fel van számítva az utóközletre a városból oda és vissza, az idővesztés és a gyógykezelés honorárium! Ez aztán — élelmeség!

A „Kelet-Népe” a következő sensátionális hírt kapta. Keeskemétről, melyet mi is áteszünk szörül szóra: Keeskeméten ma, az 9-dikén egy amerikai püztoly párbaj történt mely oly büös tervezetű és kivitelei volt, hogy iszonyvny tölti el az olvasót. A csütörtöki esti vonattal Budapestről rendkívüli elegánsan öltözött fiatal ember érkezett meg, ki-ben a vasutnál állók az évek előtt itt tartózkodott Sch. O-t egy budapesti híres orvos fiát ismerték fel, gróf D. S. meglét koros férfi, feltűnő keleti arca, nemes vonások, s valóban magnánias magatartás ur, ugyan az nap érkezett meg Temesvárról. — E két ur évekkel ezelőtt együtt időzött itt Keeskeméten, s akkoriban a legjobb, s elválaszthatlan barátok voltak. Történt azonban, hogy egy este gr. D. S. sőtében nyilatkozott egy néhány barátjáról és különösen Sch. O-ról, ki rendkívüli vérmes és ideges fiatal ember lévén, a sértést zsebre nem dugta, s a gróft kihívta. Előttünk ismeretlen okok miatt e párbaj 5 évre halasztatott, és 9 kén vitetett véghez a közeli tal-fáji erdőben. Két paraszt kocsi bérletetett, és az erdőből a kocsiok azon úriagy alatt, hogy bört hozzanak, elküldték. Most az egyik kocsis, melyen Sch. O. ült a város felől, a másik melyen D. S. ült az erdő felől, vilámlábeséggel egymásnak rohantak, s a perczben midőn összeértek, két lövés dördült el. S kabátját a golyó jobb oldalán keresztül furta, s a saragját összetartó léczet ketté zuzta, míg a másik golyó gr. D. feje felett hlyott el. Ekkor visszafordulván mászódszor csaptak össze, anélkül, hogy a golyó érintett volna. A harmadik és utolsó találkozásnál Sch. O. golyója belefördött gr. D. ülése alá, míg a golyója, ki előbb lött, a lovak feje között hatolt tovább; mire amár ugys neki vadult lovak annyira megijedtek, hogy a kocsi elragadtak, és egy közeli rétárokba befordultak Sch. O., a kocsi alá kerül. A gróf a tett színelyére vissza hajtott. Szerencsére ekkor a kocsiok is megérkeztek, s így sikerült a vad lovakat feltartani, Sch. O-t pedig helyzetből kimenteni; gr. D. és Sch. aztán egy kocsin mentek a város fel, s azt a déli vonattal elhagyták. A rendőrségnek eről tudomása nem volt.

Az ál-Andrássy gróf. A mult év utolsó hónapjaiban két fiatal ember, kiknek egyike háziasztási egyenruhát viselt, feltűnést keltett Bécsben a pazar költségeivel. Az állítólagos háziasztást mindenütt gróf Andrássy-nak nevezte magát s arca a gróféhoz tényleg hasonlított is. A közbiztonsági hivatal azonban csakhamar rájött, hogy e fiatal emberek két pénzintézetnek megszökött tisztviselői, kik sikerkasztott öszegzekből uraskodnak. Az egyiket már január 7-én elfogták s őt az esküdszék azóta több évi börtönbüntetésre el is ítélte. A másikra csak most került a sor. Ez Andáschke József könyveztő, ki főnökét, Péter József bécsi kereskedőt, 8000 ft elcsikkasztásával károsította meg, 8000 ft áránlyag kevés oly nagy kádosokra, melyeket ez az „Andrássy” magának megengedett, ugyanis ő külön fogatot tartott, berruhás inasa volt, urilag élt, s ledér nökkel kalandozott. Hogy tehát kiadásait fedezhesse, csalt és lopott, midőn büntetési napfényre jöttek, nyomtalanul eltűnt. A rendőrség erőlyesen nyomozza.

Egy Julia, kit Romeo befogat. B. Julia egrli szül. 17 éves szobaleány N. L. urnak, ki Julca gazdasszonyánál szobabérő volt, — megtetszett, s ez a lányunk egyéjünk utdarolt. Julca kisasszony éji nyugalma feloldozásért azonban lovagjától jutalmat várt, de mivel ez csak szép ígélet maradt, Julca tegnap hajnalban maga szerzett uragának kilegítést az által, hogy N. L. ur kabátjából pénzes tárczáját elecsente s aztán saját holmiját is öszeszedve, vasuton Eger felé utazott. Eddig csak mind jól ment, de N. L. ur az esetet a rendőrségnél följelentette s Julca az őt üldözöbe vett villanyszikra által már Hatvanban eldretett. Ma reggel a fővárosi rendőrség elé állították.

Hitelező a karzaton. B. színezőnő kontóra vett cipőt egy cipészntől. A határidő letelt; de nem fizetett. Egyszer a cipészné épen akkor ment a színházba, midőn B. színezőnő játszott, s az eladót vizgátékban egy nagy örökséghez jutott. Leküldt a cipészné a karzatról: „No, kisasszony, most van pénze, fizesse meg a cipő árát.”

Közzgazdaszat.

A befásítás.

A befásítás tárgyában a földmívelési m. kir. miniszteriumban egy törvényjavaslat készült, s azt Kenessey Kálmán osztálytanácsos az or

szágos magyar gazdasági egyesületnek és ország. magyar erdeszeti egyesületnek véleményezést végett bemutatta. A tjavaslat szerint közzelővé lenne minden község és magánbirtokosra, hogy a határban lévő utakat, a határ-vonalat, kavicsdögöket stb. fával körülütessek. Az államnak joga van a befásítást oly területen, hol az magánérdeket nagy mérvben nem sért, fogantatási, a mint jogában van az erdőpusztításokat észlelvén intézkedések által kelő határok közé szorítani, mert ha a faültetést enyhíteni akarunk éghajlatunk szélsőségein, akkor igen fontos körülmény az, hogy a hegylankákon erdő borítja-e? A Kárpátok pedig évről-évre kopaszodnak és a növények fahány mellett más irányban is növelik a bajt. Kopár hegyeken ugyanis a tavaszi nap heve alatt a hó gyorsan elolvad s a folyóknál rohamos áradások idéz elő; későbbi idősokban pedig a folyók s egyszersmind ezeket tápláló források kiszáradnak. Ezen indokból indúl ki e tjavaslat, midőn kimondja az 1. § ban, hogy: Jelen törvény életbelpétesétől számítottól 4 év lefolyása alatt minden községi és pusztai határ, a nyilvános tényleg erdővel vagy egyéb faültetéssel szegélyezve nem volna, a beültetést pedig elháríthatlan természeti akadályok nem gátolják, a határoknak örök időkre való megállapítása, a gazdasági fatenyésztés emelése és a szelek elleni védelem céljából legalább egy ölyi faszegélylyel beültetendő — A 2. §. a 100 cat. hold vagy nagyobb birtoktest külön kitérését rendeli el. A 4. §. szerint, a nyilvános közlekedési utak, valamint azon dölőutak vagy marha csapások, melyek közzhasználatra rendelik, legfeljebb 4 év lefolyása alatt egyes fákkal szegélyezendők, melyeknek távolsága legfeljebb 5 öl lehet.

Ezen törvényjavaslatnak, mely a miniszterium kebelében az orsz. erdeszeti egyesület képviselőinek közreműködése mellett készült, intenciója a gazdasági fatenyésztés emelése és a szélsőségekre hajlandó éghajlatunk lehető mérséklése. A földmívelési miniszter — mint fentebb jelöltük — megküldte ezen törvényjavaslatot véleményezés végett az országos magyar gazdasági egyesületnek is, hol azt az egyesület igazgató választmánya a készülőben lévő erdőtervezőjavaslatával összefüggésben állónak ismervén, azt az ennek átdolgozását teljesítő bizottságnak véleményezésére küldta. A bizottság — mint a „K. N.” közli, — tárgyalván a törvényjavaslatot, elismeri, hogy a befásítás eszméjét csak oly erőlyes intézkedések és azok szorgalmatalkalmazása által lehetséges elérni, mint a minők a törvényjavaslatban lefektetve vannak, azonban éven üdvös cél megvalósítására négy esztendői határidőt rövidek tart. — Mert ha semmi sem akadályozná is a terv kivitelét, már azon körülmény is kérdésessé teszi a 4 év alatti kivitelit, hogy nincs ültetni való fánk elégséges. Pedig egész határok körülütesésére, az utak stb. fával fedendő beszegélyezésre, óriás mennyiségű fiatal fa szükségesletit, melyet bajos dolog lenne hirtelen kapni. — Négy év lefolyása alatt községi fáskolat alakítani (mert eddig igen sok helység nem rendelkezik ilyenel) és abban olyan fát nevelni, mely elég erős arra, hogy a határba kitérhetőség és ezen idő alatt a községi határ befásítása is megtörtént legyen, — ez lehetetlenség. De ha az egyes községek, hol községi fáskolatok nincsenek, vásárolni is akarának ültetni való fát, hol vegyük azt? Midőn a törvény egész országára szól, ekkor kevés község lesz azon kivételes helyzetben, hogy ültetni való fát áruljon, legfeljebb csak oly vidékek, melyeknek a befásítás-

sal már kevés dolgan van, vagy sok erdejük van, különben pedig kénszerülvén lennének a községek vagy egyes földbirtokosok messze vidékről vásárolni, vagy külföldről hozatni eszméket. Ennek azonban némely községek a különböző éghajlati viszonyoknál fogva nem sok hasznát vehetnék, de ha vennék is, a magas árhoz hozzázámítva a csomagolás és szállítási díjat, akkor azt a hasznót, melyet faültetés által nyerni a községek és ország majd csak fognak, már itt előre elvesztik. A bizottság, mely Dégenfeld Imre elnöklete alatt Wagner Károly, Brezoviczy Eged, Divald Adolf és Bedő Albert tagokból áll, ennek folytán azon véleményre ajálta elfogadtatni a jelzett törvényjavaslatot, miszerint a befásítás határidejét legalább 8 évre kellene kiterjeszteni, s legelőteendő lenne községi fáskolatok alakítani (melynek területé a határhoz aránylag legyen legelőteendő 1000: 1). A jelzett 8 évi idő szükséges lenne, mert a fáskola alakítása és ebben 5 éves fának fölnevelése (határba ilyen sztoakt ültetve) azt igénybe veszi, mert ha a fáskolában már el is értünk azon ponthoz, hogy ültetni való fa van abban, ugyanazon évben a kültetést nem lehet elvégezni, hanem csak 2-3 év alatt. Rövidebb határidő már csak azért sem kívánatos, mert az esetben a munka selejtes leend, melyhez mindenkor hasonló az eredmény.

Szerkesztői posta.

— T. K. K. urnak, Erdőd. Az illetőkkel érnkövén, akkor kérnének abból a képből, midőn a színezék onnan távozni fognak. Ez esetben nagyobb pártfogást reményelnek, de a művészt is tágasabb körben arat sikert és babért. B-csasz választás kérnék!
— A „Compass” kiadójának. Nix tájca!
— Valakinek — a Tiszaháton. Hogyan mondja a közmondás? „Boszankodol, tehát nincs igazad.” Nemde Peri?
— Annak, a kit bizonyos faluban cibáltak és cibálnak. Várom Raden-hangon régibb és újabb művét. Sürged meg mindegyikűt a princípialit!
— St. J. urnak Ny-hásán. Borno ubi es?
— Tulipánok. Régon elvirítottak. — Ezek legfeljebb pézsmák, vagy — szarkalábok.
— Kontra! Közlebbi számban adjuk.
— Záborszéki kán. Hol kézik már az az állat, melyre az a káncencia, hogy Csege? Csapom mindennap vagyon. Itt is legyen mert szeretőjük nagyon. (Már tudniillik nem a kit, hanem a mit).

Nyilt-ter.

Hirdetmény.

Okolicsányi Géza, Eugénia és Lajos karászi tagos birtoka hat évre haszonbérbe kiadó 1877. szit-György naptól. A feltételek megtudhatók Okolicsányi Menyhért vagy Nyiregyháton Kárászon és alólírotnál Nyiregyházan.

3-3 Molnár Pál, ügyéd.

H I R D E T E S E K :

Arlejtési hirdetmény.

Melyszert a kir. ügyészség részéről közhírít tétetik, hogy a feltételek alatt levő itteni központi börtönben szükség-lendő mintegy 90 drb fa fek-ágy (pries) beszerzésének zárt írásbeli ajánlattal összekötött árlejtés napjaini biztosítására f. évi június hó 26-ik napjának reggeli 10 órája tizetett ki határidőül.

Az árlejtésben részt venni kívánók tehát, fennebbi határidőben, az ügyési irodában megtartandó árlejtésen 50 ft bántpénzzel ellátottan, azzal hivatnak meg, hogy az árlejtési feltételek a kir. ügyészségi irodában a hivatalos órák alatt bármikor megt. lntethetők, és hogy a meghatározott bántpénzzel ellátandó zárt írásbeli ajánlatok, melyekben a megajánlott összeg betükkel is kiúrvá, és az, hogy ajánlkozó a feltételeket ismervén, azoknak teljesen alá veti magát, határozottan kifejezve legyen. — az árlejtés megkezdése előtt a kir. ügyész kezéhez szolgáltatandó. A későbbben avagy bántpénz nélkül beadandó zárt írásbeli ajánlatok figyelmen kívül lesznek hagyandók.

Kelt Nyiregyházan, 1876. jun. 4.

A kir. ügyészség.

Hirdetések

felvételre a legutányosabb árak mellett ajánlkozik a „Szabolcs” kiadó hivatala.

Felvétnék pedig a hirdetések kiadó hivatalunkon kívül helyben még a nagy ezükrásda épületében levő ifj. Czukor Márton fűszer- és vegyes kereskedésben.

A „SZABOLCS”
kiadóhivatala.

Szenvedélyes ivást

gyógyítok biztosan tudtával vagy azonkivül, és pedig azonnal, úgy hogy a betegnek majdnem undorrá válik az ivás. Gyógyszer ingyen. Használati utasítás 12 bírodalmi márká. Közönetnyilvánítások és elismerések közékelve vannak. Forduljon tehát mindenki

Th. Konetzky urhoz,
Drogenhandlung in Stettin,
Preussen.